

Slechtvalken *Falco peregrinus* in Nederland in 1995

Jan Biemans

Werkgroep Slechtvalk Nederland

De Werkgroep Slechtvalk Nederland was ook dit jaar weer actief op allerlei fronten. Naast het mislukte broedgeval op de inmiddels bekende broedplaats in Limburg zijn er interessante waarnemingen en ontwikkelingen te melden elders uit Nederland.

Broedgeval

Voor het eerst sinds 1990 werden er op de broedlocatie in het zuiden de lands geen jongen geboren. Omstreeks 16 maart moet het legsel voltallig zijn geweest en werd begonnen met broeden. Op 16 april werd waargenomen dat het vrouwtje enige uren achtereen buiten de nestkast verbleef. Bij controle van het nest op 18 april bleken de eieren verbrijzeld in de nestkom te liggen. De oorzaak hiervoor is onduidelijk. Bij een eerdere controle lagen de drie eieren in het inloopgedeelte van de nestkast op de kale houten ondergrond. Bij Torenvalken leidt dit niet per se tot eibrek en het blijft dus een raadsel wat er in die tweede week van april is gebeurd.

Na half mei toonde het paar weer interesse in de nestkast, zonder dat copulaties of broedgedrag werden waargenomen. Op 21 juni lagen er echter, tot onze verbazing, twee koude eieren in het nest. Op 8 juli lagen ze er nog steeds, beide met gaten in de schaal en één geheel uitgedroogd.

Op de broedplaats werd op 4 en 5 maart een derde valk ter grootte van een vrouwtje Slechtvalk waargenomen. Afgaande op de beschrijving was het een hybride van een Slechtvalk met een andere valkesoort. De vogel was ongeringd. In dezelfde periode is in België een hybride Giervalk langdurig op een centrale waargenomen. Deze vogel was echter aan beide poten geringd.

Andere nestlocaties

Op vijf van de zes plekken waar nestkasten hangen zijn inmiddels Slechtvalken gesignaleerd, op twee plekken langdurig. In Gelderland was een overzomerend juveniel mannetje aanwezig, dat tot 20 april werd vergezeld door een adult wijfje. Op 31 augustus dook wederom een (mogelijk hetzelfde) adult wijfje op. In de eerste helft van oktober werd dit wijfje vervangen door een ander adult vrouwtje. Vreemde (althans ons niet bekende) valken werden op 28 april en 11 en 20 november verjaagd door de territoriumhouder(s). Elders was territoriaal gedrag minder uitgesproken en vrijwel zeker betrof een deel van de vogels overwintersaars uit Scandinavië of Oost-Europa.

Het paar dat sinds 1992 in het zuidelijk Maasdal huist, heeft zich gevestigd in België. Er werden drie onbevruichte eieren gelegd en na verloop van tijd verdwenen de vogels van de broedplaats.

Op een andere (geheimgehouden) plek in Nederland bivaakkeert sinds 1992 een slechtvalkpaar. In 1994 zouden er twee jongen zijn uitgevlogen. Het lijkt erop dat dit paar geen vaste broedplaats heeft en het ophangen van een nestkast is dan ook aan te raden.

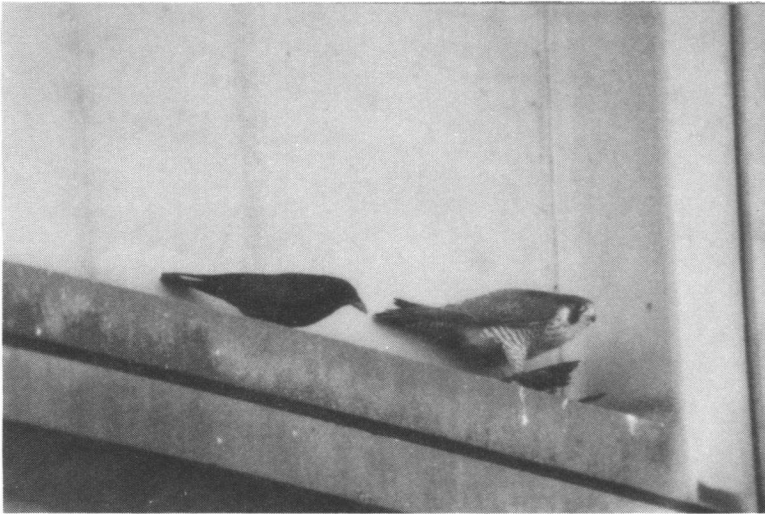

Foto: Tweede kalenderjaars vrouwtje Slechtvalk met Houtsnip als prooi en Zwarte Kraai als plaaggeest, Centrale Harculo, Zwolle, oktober 1995 (Jan van Dijk)

Botulisme?

Op 29 augustus werd op de Hellegatsplaten een ziek wijfje aangetroffen. De vogel was behoorlijk vermagerd en toonde verlamingsverschijnselen. Vanwege het grote aantal botulisme-slachtoffers aldaar wordt aangenomen dat ook de valk besmet was. Op 3 oktober was ze volledig hersteld en werd ze vrijgelaten op de vindplaats. Deze valk was door ons op 16 mei 1993 op de Limburgse broedplaats van een kleurring voorzien, 150 km van de plek in Zeeland. Zij was het eerste nestjong dat sinds 1926 in Nederland werd geringd.

Meer informatie is te vinden in de twee Slechtvalknieuwsbrieven die dit jaar door de WSN werden uitgegeven. Voor een bedrag van 15 gulden per jaar ben je donateur en ontvang je de nieuwsbrieven (aanmelden bij onderstaand adres).

Summary: Peregrines *Falco peregrinus* in The Netherlands in 1995

A breeding attempt was made in a nestbox (on an industrial building) in the province of Limburg. The clutch of 3 eggs was completed at c. 16 March, but was found destroyed on 18 April (reasons unknown). A repeat laying of 2 eggs was produced, but both eggs failed to hatch, probably because of desertion (cold eggs on 21 June). This was the only confirmed breeding attempt in The Netherlands in 1995, although another attempt (with 2 fledglings) is said to have occurred elsewhere (details not yet available). At six other potential breeding sites nestboxes were supplied, and during 1995 Peregrines were noticed at five of these localities, partly as wintering birds. One female, ringed as nestling at the Limburg site in 1993, was recaptured on 29 August 1995 some 150 km away in Zeeland, apparently suffering from botulism. The bird recovered and was released on 3 October at the same site.

Adres: Loon 30-a, 5757 AC Liessel (0493-341696)